

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 191 (XXXV) — Nr. 13

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Joi, 5 ianuarie 2023

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>	<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE		ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE	
Decizia nr. 582 din 23 noiembrie 2022 referitoare la obiecția de neconstituționalitate a Legii privind modificarea art. 14 lit. a) din Legea nr. 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat	2–8	209/2022. — Ordin al președintelui Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor pentru completarea anexei nr. 1 la Ordinul președintelui Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor nr. 35/2016 privind aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Programului acțiunilor de supraveghere, prevenire, control și eradicare a bolilor la animale, a celor transmisibile de la animale la om, protecția animalelor și protecția mediului, de identificare și înregistrare a bovinelor, suinelor, ovinelor, caprinelor și ecvideelor, precum și a Normelor metodologice de aplicare a Programului de supraveghere și control în domeniul siguranței alimentelor	12
HOTĂRĂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI		M.221/4.774/2.271/2022. — Ordin al ministrului apărării naționale, al ministrului finanțelor și al ministrului muncii și solidarității sociale privind aprobarea bugetului de venituri și cheltuieli pe anul 2022 al Societății Comerciale „RO-ARMYCATERING” — S.A., filială a Companiei Naționale „ROMTEHNICA” — S.A.	13–16
1.586/2022. — Hotărâre privind trecerea unei părți din imobilul 2661 din domeniul public al statului și din administrarea Ministerului Apărării Naționale în domeniul public al județului Sibiu și modificarea anexei nr. 4 la Hotărârea Guvernului nr. 1.705/2006 pentru aprobarea inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului	8–9		
1.600/2022. — Hotărâre pentru modificarea anexei nr. 2 la Hotărârea Guvernului nr. 581/2019 privind declanșarea procedurilor de expropriere a imobilelor proprietate privată care constituie coridorul de expropriere al lucrării de utilitate publică de interes național „Autostrada Sibiu—Pitești” — secțiunea 1 Sibiu—Boița	9		
2. — Hotărâre pentru modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr. 832/2022 privind stabilirea atribuțiilor, organizarea și funcționarea Cancelariei Prim-Ministrului	10–11		

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 582

din 23 noiembrie 2022

referitoare la obiecția de neconstituționalitate a Legii privind modificarea art. 14 lit. a) din Legea nr. 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat

Marian Enache	— președinte
Mihaela Ciochină	— judecător
Cristian Deliorga	— judecător
Dimitrie-Bogdan Licu	— judecător
Laura-Iuliana Scânteii	— judecător
Gheorghe Stan	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Elena-Simina Tănăsescu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Claudia-Margareta Krupenschi	— magistrat-asistent-șef

1. Pe rol se află soluționarea obiecției de neconstituționalitate a Legii privind modificarea art. 14 lit. a) din Legea nr. 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat, obiecție formulată de 53 de deputați în temeiul art. 146 lit. a) din Constituție și al art. 15 din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale.

2. Sesizarea de neconstituționalitate a fost transmisă de secretarul general al Camerei Deputaților în data de 11 octombrie 2022 și a fost înregistrată la Curtea Constituțională în aceeași zi, formând obiectul Dosarului nr. 2.241A/2022.

3. În **motivarea obiecției de neconstituționalitate** autorii acesteia susțin, în esență, că legea criticată, prin care a fost ajustat criteriul de verificare a demnității profesionale ce stabilește nedemnitățile persoanelor condamnate definitiv de a accede în profesia de avocat sau de a putea continua exercitarea acesteia, cuprinde prevederi neclare, imprecise și lipsite de predictibilitate, încălcând astfel principiul legalității, statuat de art. 1 alin. (5) din Constituție, invocat în componentele privind principiul securității juridice și principiul calității legii, astfel cum au fost dezvoltate în jurisprudența Curții Constituționale (a se vedea Decizia nr. 681 din 27 iunie 2012 și Decizia nr. 473 din 21 noiembrie 2013).

4. În determinarea criteriului de verificare a demnității profesionale, noul text adoptat prin legea criticată reglementează două condiții și enumeră câteva tipuri de infracțiuni. Autorii obiecției consideră că această normă nu asigură, însă, previzibilitatea necesară destinatarului acesteia pentru a-și modela conduita, fiind „neclară și chiar contradictorie enumerarea de tipuri de infracțiuni (...) având în vedere dubla condiționare (respectiv cel condamnat prin hotărâre judecătorească definitivă la pedeapsa închisorii de 1 an sau mai mare pentru săvârșirea cu intenție a unei infracțiuni și infracțiunea pedepsită cu pedeapsa închisorii să aibă un minim special de cel puțin 1 an)”.

5. În acest context, se fac referiri la principiul demnității și onoarei profesiei de avocat, reglementat în art. 227 din Statutul profesiei de avocat, care impune avocatului obligații atât la nivel profesional, cât și la nivel personal, fiind chiar o condiție de acces în această profesie. Prin urmare, posibilitatea practicării profesiei de avocat de către persoane care au săvârșit fapte grave precum viol, agresiune sexuală, act sexual cu un minor, lipsire de libertate, șantaj, hărțuire, sclavie, trafic de minori etc. pune în pericol nu doar demnitatea și onoarea profesiei, cât însuși principiul constituțional al calității, clarității și previzibilității legii, având în vedere că avocatura nu este o profesie juridică

oarecare, ci constituie una dintre profesiile juridice vitale sistemului judiciar, fiind strâns legată de instituții cu reglementare constituțională.

6. Totodată, deși textul adoptat include și infracțiunile de fals, prin dubla condiționare privind minimul de un an al pedepsei cu închisoarea, stabilit prin hotărâre judecătorească de condamnare definitivă pentru o infracțiune săvârșită cu intenție, și, respectiv, minimul special de un an pedeapsă cu închisoarea, prevăzut de lege pentru infracțiune, se relevă o contradicție cu privire la intențiile legiuitorului, întrucât astfel sunt excluse majoritatea infracțiunilor de fals, cu privire la care este prevăzut un minim special al pedepsei mai mic de un an: falsul material în înscrisuri oficiale, falsul în declarații, falsul în înscrisuri sub semnătură privată, uzul de fals, falsificarea de instrumente oficiale, folosirea instrumentelor false, falsificarea unor înregistrări tehnice, falsul privind identitatea, falsificarea de timbre sau efecte poștale.

7. De asemenea, textul legal include și condamnările pentru care se dispune suspendarea executării pedepsei sub supraveghere, deși acestea ar putea fi dispuse pentru infracțiuni grave, din categoriile precizate de legiuitor. Din această perspectivă, se susține că legea criticată contravine și Deciziei Curții Constituționale nr. 225 din 4 aprilie 2017, în care s-a avut în vedere că reglementarea din materia nedemnității avocatului este una normală, care garantează că persoanele care exercită această onorantă profesie au un profil moral impecabil, fiind de neconceput ca persoane cu condamnări penale (grave) să participe la actul de justiție. În speță, persoane condamnate pentru infracțiuni grave, exemplificate anterior, vor putea practica profesia de avocat în continuare. Se mai menționează modelul legislației franceze, care nu permite deținerea calității de avocat de către persoana care a comis o faptă de natură a afecta onoarea, probitatea și bunele moravuri ale avocatului și care atrage o condamnare penală, această interdicție vizând inclusiv sancțiunile disciplinare și administrative ale avocatului.

8. Pentru toate argumentele arătate, se solicită Curții Constituționale să constate neconstituționalitatea legii, în ansamblul său, aceasta fiind, prin modul deficitar de redactare, contrară exigențelor art. 1 alin. (5) din Constituție, în componenta referitoare la calitatea legii.

9. În conformitate cu dispozițiile art. 16 alin. (2) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, obiecția de neconstituționalitate a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, precum și Guvernului, pentru a transmite punctele lor de vedere.

10. **Guvernul** a transmis punctul său de vedere, înregistrat la Curtea Constituțională cu nr. 8.397 din 23 noiembrie 2022, prin care apreciază că obiecția de neconstituționalitate este întemeiată. Astfel, chiar dacă reglementarea criticată prezintă o aparență de constituționalitate, iar selectarea categoriilor de infracțiuni este o opțiune a legiuitorului, aceasta este vulnerabilă din punct de vedere constituțional, deoarece nu acoperă în mod satisfăcător toate exigențele impuse de Curtea Constituțională prin Decizia nr. 225 din 4 aprilie 2017 și Decizia nr. 230 din 28 aprilie 2022, prin care s-a constatat că dispozițiile art. 14 lit. a) din Legea nr. 51/1995 sunt neconstituționale.

11. Soluția legislativă supusă examinării, deși se conformează unor considerente ale Curții Constituționale în sensul că stabilește exhaustiv infracțiunile care atrag nedemnitățile și care duc la excluderea din profesia de avocat, omite, în mod nejustificat, o serie de infracțiuni grave care sunt incompatibile cu exigențele principiului demnității și onoarei acestei profesii. Cu alte cuvinte, legiuitorul nu a ținut seama de toate criteriile jurisprudențiale oferite de instanța de contencios constituțional, cum ar fi gravitatea faptei penale sau garanția moralității și probității profesionale, în condițiile în care profesionalismul avocatului este parte a setului larg de garanții de care cetățeanul trebuie să beneficieze în apărarea drepturilor și intereselor sale în orice societate întemeiată pe valorile democrației și ale statului de drept. În plus, reglementarea criticată folosește o terminologie improprie, cum ar fi sintagma „*minim special*”, care nu se regăsește în Legea nr. 286/2009 privind Codul penal.

12. Guvernul conchide că soluția legislativă supusă controlului de constituționalitate poate fi considerată insuficientă pentru punerea în acord a prevederilor art. 14 lit. a) din Legea nr. 51/1995 cu deciziile Curții Constituționale nr. 225 din 4 aprilie 2017 și nr. 230 din 28 aprilie 2022.

13. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului** nu au transmis punctele lor de vedere cu privire la obiecția de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând obiecția de neconstituționalitate, punctul de vedere al Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, dispozițiile legii criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

14. **Obiectul controlului de constituționalitate** îl constituie Legea privind modificarea art. 14 lit. a) din Legea nr. 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat, act normativ ce cuprinde următoarele prevederi: „**Art. I.** — *La articolul 14 din Legea nr. 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 440 din 24 mai 2018, cu modificările și completările ulterioare, litera a) se modifică și va avea următorul cuprins:*

«a) *cel condamnat prin hotărâre judecătorească definitivă la pedeapsa închisorii de un an sau mai mare pentru săvârșirea cu intenție a unei infracțiuni, infracțiune pedepsită cu pedeapsa închisorii având un minim special de cel puțin un an și reprezentând infracțiune contra vieții, infracțiune contra patrimoniului, infracțiune contra înfăptuirii justiției, infracțiune de corupție sau de serviciu, infracțiune de fals, infracțiune care aduce atingere unor relații privind conviețuirea socială, infracțiune contra securității naționale sau o infracțiune de genocid, contra umanității și de război, dacă până la data verificării stării de nedemnități nu a intervenit reabilitarea, amnistia postcondamnatorie sau dezincriminarea faptei;*».

Art. II. — *Legea nr. 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 440 din 24 mai 2018, cu modificările și completările ulterioare, precum și cu modificarea adusă prin prezenta lege, va fi republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, dându-se textelor o nouă numerotare.”*

15. Prevederile constituționale indicate în susținerea obiecției formulate sunt cele ale art. 1 alin. (5), invocate în dimensiunea privind principiul legalității, în componenta referitoare la exigențele de calitate a legii.

(1) *Admisibilitatea obiecției de neconstituționalitate*

16. În vederea soluționării prezentei obiecții de neconstituționalitate, Curtea are obligația să verifice în prealabil îndeplinirea condițiilor de admisibilitate a acesteia, prevăzute de art. 146 lit. a) teza întâi din Constituție și de art. 15 alin. (2) din

Legea nr. 47/1992, sub aspectul titularului dreptului de sesizare, al termenului în care acesta este îndrituit să sesizeze instanța constituțională, precum și al obiectului controlului de constituționalitate.

17. Propunerea legislativă a fost inițiată de un număr de 44 de senatori și deputați și a fost adoptată în procedură de urgență, mai întâi de Senat, în calitate de Cameră de reflecție, în data de 1 septembrie 2022, și apoi de Camera Deputaților, în calitate de Cameră decizională, în data de 27 septembrie 2022, fiind depusă la secretarul general al Camerei Deputaților în data de 4 octombrie 2022 pentru exercitarea dreptului de sesizare asupra neconstituționalității legii, apoi trimisă la promulgare în data de 6 octombrie 2022.

18. Cu Adresa nr. 2/8.719 din 11 octombrie 2022, un număr de 53 de deputați au depus la secretarul general al Camerei Deputaților prezenta sesizare, aceasta fiind înregistrată la Curtea Constituțională cu nr. 7.129 din 11 octombrie 2022, formându-se astfel Dosarul nr. 2.241A/2022.

19. Așadar, Curtea reține că obiecția de neconstituționalitate a fost formulată de unul dintre titularii dreptului de sesizare a Curții Constituționale prevăzuți expres de art. 146 lit. a) din Constituție, respectiv de cel puțin 50 de deputați, prezenta cerere fiind semnată de 53 de deputați.

20. Cât privește termenul înăuntrul căruia se poate exercita acest drept referitor la sesizarea neconstituționalității unei legi adoptate în procedură de urgență, cum este cazul legii de față, art. 15 alin. (2) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale prevede un termen de 2 zile înainte ca legea să fie trimisă la promulgare, mai redus decât cel de 5 zile specific controlului de constituționalitate *a priori* asupra legilor adoptate în procedură comună.

21. Curtea observă că în prezenta cauză acest termen a fost depășit, însă, potrivit jurisprudenței sale în materie, această depășire nu poate fi sancționată prin impunerea unui fine de neprimire a sesizării astfel formulate, întrucât aceste termene sunt de protecție a titularilor dreptului de sesizare a Curții Constituționale enumerați la art. 15 alin. (2) din Legea nr. 47/1992, esențial fiind ca legea ce constituie obiectul controlului de constituționalitate să nu fi fost promulgată la data înregistrării sesizării la Curtea Constituțională (a se vedea Decizia nr. 767 din 14 decembrie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 131 din 21 februarie 2017, paragraful 25, sau Decizia nr. 67 din 21 februarie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 223 din 13 martie 2018, paragraful 56, referitor la ipoteza a treia). Or, această condiție este îndeplinită în cazul de față, obiectul sesizării vizând o lege nepromulgată.

22. Aplicând în speța de față regulile mai sus enunțate, rezultă că prezenta sesizare îndeplinește toate cele trei condiții de admisibilitate prevăzute de art. 146 lit. a) teza întâi din Constituție și de art. 15 alin. (2) din Legea nr. 47/1992, Curtea Constituțională fiind legal investită cu soluționarea acesteia.

(2) *Fișa legislativă a actului normativ criticat*

23. Conform fișei legislative aferente Proiectului de lege pentru modificarea art. 14 lit. a) din Legea nr. 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat (PI-x nr. 461/2022), inițiativa legislativă aparține unui număr de 44 de senatori și deputați, fiind însoțită de expunerea de motive, la care s-au adăugat, în procedura legislativă, avizul Consiliului Economic și Social (favorabil) și avizul Consiliului Legislativ (favorabil).

24. În data de 1 septembrie 2022, propunerea legislativă a fost adoptată de Senat, ca lege ordinară, potrivit art. 76 alin. (2) din Constituție. În procedura legislativă din fața Camerei Deputaților, comisia sesizată în fond — Comisia juridică, de disciplină și imunități — a primit avizul favorabil al Comisiei pentru drepturile omului, culte și problemele minorităților

naționale și a adoptat, cu majoritate de voturi, un raport de adoptare, cu o serie de amendamente admise. Ulterior, a fost elaborat un raport suplimentar, cu amendamente admise și respinse, acesta fiind supus dezbaterii și votului final al Camerei Deputaților din data de 27 septembrie 2022.

(3) Soluțiile legislative preconizate

25. Potrivit *expunerii de motive*, propunerea legislativă urmărește să stabilească anumite criterii de integritate profesională specifice profesiei de avocat, care să reprezinte elemente de verificare a demnității profesionale atât pentru acces, cât și pentru continuarea exercitării profesiei de avocat, în contextul în care, prin Decizia nr. 230 din 28 aprilie 2022, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 519 din 26 mai 2022, Curtea Constituțională a constatat că dispozițiile art. 14 lit. a) din Legea nr. 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat sunt neconstituționale. Situația astfel creată a fost supusă analizei organului profesional cel mai reprezentativ al profesiei de avocat — Congresul Avocaților —, care a propus soluțiile legislative cuprinse și asumate de parlamentari prin această inițiativă legislativă.

26. Deși a suferit diferite nuanțări în procedura legislativă derulată în fața ambelor Camere ale Parlamentului, propunerea legislativă reglementează un criteriu de nedemnitate în profesia de avocat, care constă, în forma sa finală, în condamnarea printr-o hotărâre judecătorească definitivă la pedeapsa închisorii de un an sau mai mare, pentru săvârșirea cu intenție a unei infracțiuni pedepsite cu pedeapsa închisorii având un minim special de cel puțin un an și reprezentând infracțiune contra vieții, infracțiune contra patrimoniului, infracțiune contra înfăptuirii justiției, infracțiune de corupție sau de serviciu, infracțiune de fals, infracțiune care aduce atingere unor relații privind conviețuirea socială, infracțiune contra securității naționale sau o infracțiune de genocid, contra umanității și de război. O condiție în plus pentru aplicarea acestui criteriu este aceea ca până la data verificării stării de nedemnitate să nu fi intervenit reabilitarea, amnistia postcondamnatorie sau dezincriminarea faptei pentru o infracțiune săvârșită cu intenție.

(4) Examinarea criticilor de neconstituționalitate

27. În esență, autorii obiecției de neconstituționalitate formulează două critici de neconstituționalitate, invocând în acest sens art. 1 alin. (5) din Constituție, cu referire la principiul legalității în componenta privind calitatea legii și principiul securității juridice. Prima critică de neconstituționalitate vizează modul deficitar de redactare a reglementării criticate, autorii considerând că „este neclară și chiar contradictorie enumerarea de tipuri de infracțiuni cuprinsă în articolul votat, având în vedere dubla condiționare (respectiv cel condamnat prin hotărâre judecătorească definitivă la pedeapsa închisorii de 1 an sau mai mare pentru săvârșirea cu intenție a unei infracțiuni și infracțiunea pedepsită cu pedeapsa închisorii să aibă un minim special de cel puțin 1 an)”. A doua critică de neconstituționalitate se referă la insuficiența soluției normative reglementate, autorii obiecției susținând că infracțiunile menționate și condițiile impuse pentru îndeplinirea criteriului stabilit prin noua lege nu garantează îndeajuns principiul demnității și onoarei profesiei de avocat, deoarece o serie de alte infracțiuni, neprevăzute în text, afectează, în egală măsură, acest principiu.

28. Examinând obiecția de neconstituționalitate, Curtea reține că legea criticată conține o unică reglementare de drept material, prin care se modifică art. 14 lit. a) din Legea nr. 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat, în sensul stabilirii unor criterii pentru evaluarea unuia dintre cele patru cazuri de nedemnitate în profesia de avocat, prevăzute în cuprinsul art. 14. Conform legii menționate și Statutului profesiei de avocat, cazurile de nedemnitate se verifică, la sesizare sau din oficiu, atât cu ocazia primirii în profesie, cu ocazia reînscriserii în tabloul avocaților cu drept de

exercitare a profesiei, cât și pe întreaga durată a exercitării profesiei. Consiliul baroului este organul profesional de conducere competent să verifice cazurile de nedemnitate, să aprecieze și să hotărască, după caz, primirea, menținerea în profesie sau încetarea calității de avocat, în ultima ipoteză fiind emisă decizia de excludere din profesie, aceasta fiind cea mai gravă sancțiune disciplinară stabilită prin Legea nr. 51/1995 și care reprezintă consecința extrapenală a condamnării avocatului pentru săvârșirea cu intenție a anumitor infracțiuni, în anumite condiții, prevăzute de noile dispoziții ale art. 14 lit. a) introduse prin legea supusă controlului de constituționalitate.

29. Legea criticată a fost adoptată în contextul pronunțării Deciziei nr. 230 din 28 aprilie 2022, prin care Curtea Constituțională a constatat neconstituționalitatea dispozițiilor art. 14 lit. a) din Legea nr. 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat. Pentru a ajunge la această soluție, Curtea a observat că asupra acestui text s-a mai pronunțat prin Decizia nr. 225 din 4 aprilie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 468 din 22 iunie 2017, prin care a admis excepția de neconstituționalitate și a constatat că sintagma finală „*de natură să aducă atingere prestigiului profesiei*” din cuprinsul dispozițiilor art. 14 lit. a) din Legea nr. 51/1995 este neconstituțională, fiind contrară dispozițiilor art. 1 alin. (5) din Legea fundamentală, deoarece nu determină criteriile care să conducă la o evaluare obiectivă și lipsită de arbitrar a acelor infracțiuni „*de natură să aducă atingere prestigiului profesiei*”. Prin Decizia nr. 230 din 28 aprilie 2022, Curtea Constituțională a constatat că legiuitorul nu a intervenit timp de 5 ani pentru a armoniza dispozițiile art. 14 lit. a) din Legea nr. 51/1995 cu constatările din Decizia nr. 225 din 4 aprilie 2017, iar conținutul normativ al art. 14 lit. a) din legea menționată, rămas în vigoare după încetarea efectelor juridice ale sintagmei constatate ca fiind neconstituțională, era următorul: „*Este nedemn de a fi avocat: a) cel condamnat definitiv prin hotărâre judecătorească la pedeapsa cu închisoare pentru săvârșirea unei infracțiuni intenționate.*” Consecința pasivității legiuitorului a condus la situații excesive în practică, deoarece, în baza acestui text, urmau să fie excluși din profesie, în mod nediferențiat, toți avocații care au fost condamnați definitiv prin hotărâre judecătorească la pedeapsa cu închisoarea pentru săvârșirea oricărei infracțiuni intenționate. Or, nu aceasta a fost rațiunea admiterii pronunțate prin Decizia nr. 225 din 4 aprilie 2017, ci absența unor criterii clare și previzibile în lege pentru determinarea obiectivă a acelor infracțiuni și circumstanțe care atrag nedemnitatea în profesia de avocat. Prin urmare, prin Decizia nr. 230 din 28 aprilie 2022, Curtea a stabilit că soluția legislativă rezultată ca urmare a pasivității legiuitorului a condus la rezultate mai drastice decât cele produse potrivit normei inițial în vigoare și a constatat neconstituționalitatea întregului text cuprins la art. 14 lit. a) din Legea nr. 51/1995, reiterând obligația legiuitorului ca, pentru restabilirea stării de constituționalitate, să clarifice și să detalieze prevederile art. 14 lit. a) din Legea nr. 51/1995, în spiritul celor precizate în Decizia nr. 225 din 4 aprilie 2017, și anume să fixeze cu exactitate infracțiunile a căror săvârșire determină pierderea calității de avocat.

30. Examinând conținutul juridic al noilor prevederi ale art. 14 lit. a) din Legea nr. 51/1995, Curtea reține că acesta cuprinde o serie de condiții generale, referitoare, în esență, la tipul de vinovăție cu care este săvârșită infracțiunea, caracterul definitiv al condamnării, tipul de pedeapsă, minimul special al pedepsei, atât al celei prevăzute de lege, cât și al celei stabilite de instanța judecătorească, precum și lipsa vreunui caz de înlăturare a consecințelor condamnării, la care se adaugă enumerarea exhaustivă a acelor infracțiuni de natură să aducă atingere prestigiului profesiei de avocat. Astfel, din interpretarea literală a prevederilor art. 1 din legea examinată rezultă

următoarele condiții ce trebuie îndeplinite cumulativ pentru aplicarea criteriului nedemnității profesionale: a) persoana în cauză să fie condamnată printr-o hotărâre judecătorească definitivă; b) condamnarea să constea în pedeapsa închisorii de cel puțin un an; c) infracțiunea să fi fost săvârșită cu intenție; d) minimul special al pedepsei închisorii prevăzute de lege pentru respectiva infracțiune să fie de cel puțin un an; e) prin valoarea socială principală pe care o vizează, infracțiunile să se încadreze în una dintre următoarele categorii: contra vieții, contra patrimoniului, contra înfăptuirii justiției, de corupție sau de serviciu, de fals, care aduce atingere unor relații privind conviețuirea socială, contra securității naționale sau o infracțiune de genocid, contra umanității și de război; f) cu privire la respectiva persoană să nu fi intervenit reabilitarea, amnistia postcondamnatorie sau dezincriminarea faptei, până la data verificării stării de nedemnitare.

31. Prin Decizia nr. 225 din 4 aprilie 2017, Curtea a constatat neconstituționalitatea sintagmei „*de natură să aducă atingere prestigiului profesiei*” din cuprinsul art. 14 lit. a) din Legea nr. 51/1995, prin raportare la dispozițiile art. 1 alin. (5) din Constituție, reținând în acest sens, la paragraful 25, că redactarea acesteia este lipsită de claritate și precizie, „având în vedere că nu se precizează în mod clar acele infracțiuni intenționate care aduc atingere prestigiului profesiei de avocat. Prin urmare, necircumstanțierea expresă a infracțiunilor a căror săvârșire este de natură să aducă atingere prestigiului profesiei de avocat lasă loc arbitrarului, făcând posibilă aplicarea diferențiată a sancțiunii excluderii din profesie, în funcție de aprecierea subiectivă a structurilor profesiei de avocat competente să aprecieze asupra cazului de nedemnitare. Această lipsă de claritate, precizie și previzibilitate [...] creează astfel premisa aplicării acesteia în mod diferit, într-o manieră discriminatorie, ca rezultat al unor interpretări sau aprecieri arbitrare.” Or, față de cele de mai sus, Curtea consideră că dispozițiile cuprinse în art. 1 din legea criticată, prin care se modifică art. 14 lit. a) din Legea nr. 51/1995, reglementează o serie de elemente/condiții care, împreună, configurează fără echivoc acele situații ce se încadrează în prima ipoteză normativă de nedemnitare în profesia de avocat din cele patru reglementate la art. 14 din lege, în acord cu cele statuate de Curtea Constituțională prin deciziile sale nr. 225 din 4 aprilie 2017 și nr. 230 din 28 aprilie 2022. Indicarea precisă a necesității actului judecătoresc de condamnare și a caracterului său definitiv, a tipului de vinovăție (cu intenție), a tipului și duratei minime a pedepsei cu închisoarea aplicate (un an), a minimului special prevăzut de lege pentru respectiva infracțiune (un an), enumerarea expresă și limitativă a categoriilor de infracțiuni considerate incompatibile cu prestigiul profesiei de avocat, precum și a condiției neintervenirii vreunui caz de înlăturare a consecințelor condamnării reprezintă criterii suficiente și clar exprimate pentru a înlătura riscul arbitrarului și al abuzului în evaluarea unui caz de nedemnitare profesională, precum și pentru a prefigura explicit conduita de urmat a destinatarului acestor norme juridice.

32. În acest context, Curtea nu poate reține criticile autorilor sesizării care susțin o pretinsă neclaritate și chiar contraritate generată de dubla condiționare impusă cu privire la durata pedepsei cu închisoarea.

33. Principiul legalității pedepsei, prevăzut expres în art. 23 alin. (11) din Constituție și în art. 2 din Codul penal, transpune în dreptul național principiul *nulla poena sine lege*, consacrat în dreptul internațional prin art. 7 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale. Potrivit acestui principiu, nicio pedeapsă nu poate fi stabilită sau aplicată decât în condițiile și în temeiul legii. Legiuitorul stabilește limitele speciale ale pedepselor aplicabile, indicând minimul și maximul special corespunzător fiecărei infracțiuni, aceste valori

încadrându-se, totodată, în limitele generale specifice fiecărei categorii de pedepse.

34. Potrivit art. 187 din Codul penal, „*prin pedeapsă prevăzută de lege se înțelege pedeapsa prevăzută în textul de lege care incriminează fapta săvârșită în forma consumată, fără luarea în considerare a cauzelor de reducere sau de majorare a pedepsei*”. În procesul de individualizare judiciară, judecătorul cauzei are în vedere criteriile generale și speciale de individualizare a pedepsei, precizate la art. 74 din Codul penal, și stabilește pedeapsa aplicată în baza limitelor legale speciale ale pedepselor, acestea din urmă putând fi reduse numai în cazurile și condițiile prevăzute de lege.

35. Printre cazurile generale prevăzute de lege pentru reducerea limitelor speciale de pedeapsă se numără circumstanțele atenuante legale prevăzute la art. 75 alin. (1) din Codul penal, care atrag reducerea cu o treime a limitelor speciale ale pedepsei prevăzute de lege pentru infracțiunea săvârșită. Limitele speciale ale pedepsei cu închisoarea se pot reduce și în condițiile prevăzute de art. 374 alin. (4), ale art. 375 și următoarele din Codul de procedură penală, cu referire la instituția recunoașterii învinuirii, ipoteză în care, potrivit art. 396 alin. (10) din același cod, limitele de pedeapsă prevăzute de lege se reduc cu o treime. Aceeași reducere cu o treime a limitei de pedeapsă prevăzute de lege se aplică și în cazul acordului de recunoaștere a vinovăției, încheiat în condițiile art. 480 și următoarele din Codul de procedură penală.

36. Totodată, odată cu reglementarea infracțiunilor în Partea specială a Codului penal, legiuitorul a prevăzut o cauză specială ce poate duce la reducerea la jumătate a limitelor speciale ale pedepsei, constând în ajutorul pe care infractorul îl dă, în cursul urmăririi penale, pentru aflarea adevărului și tragerea la răspundere penală a autorului sau a participanților la săvârșirea infracțiunii. Raportat la infracțiunile pe care le vizează legea criticată, această cauză se aplică infracțiunii prevăzute la art. 367 — *Constituirea unui grup infracțional organizat* din titlul VIII — *Infracțiuni care aduc atingere unor relații privind conviețuirea socială*, precum și, potrivit art. 411 din Codul penal, tuturor infracțiunilor cuprinse în titlul X — *Infracțiuni contra securității naționale*.

37. În ipoteza normativă reglementată de art. 1 din legea criticată, legiuitorul a impus ca minimul special al pedepsei închisorii prevăzute de lege pentru infracțiunile enumerate în text să fie de cel puțin un an, fixând astfel un anumit grad de pericol social abstract al faptei penale. Însă acest pericol social estimat al faptei penale trebuie să se confirme și în concret, prin individualizarea pedepsei de către judecătorul cauzei, care, analizând întregul probatoriu, inclusiv persoana inculpatului, stabilește pedeapsa închisorii de cel puțin un an, rezultată inclusiv în eventualitatea aplicării cauzelor de reducere a limitelor pedepsei. Cele două condiții prevăzute în cuprinsul art. 1 din legea criticată, cu referire la modificarea art. 14 lit. a) din Legea nr. 51/1995, deși se raportează la aceeași durată a pedepsei închisorii de cel puțin un an, nu se pot confunda, prima referindu-se la *pedeapsa aplicată*, individualizată judiciar, care trebuie să fie pedeapsa închisorii de un an sau mai mare, iar a doua având în vedere minimul special al pedepsei cu închisoarea de cel puțin un an, *prevăzut de lege* pentru respectiva infracțiune. Astfel, nu se poate reține că aceste condiții ar fi contradictorii sau redundante, reglementarea lor distinctă fiind chiar necesară pentru a nu apărea în practică situații confuze, având în vedere realitatea că, în procesul de individualizare a pedepsei de către instanța de judecată, fiecare sancțiune cu pedeapsa închisorii este particularizată în funcție de circumstanțele cauzei și de persoana făptuitorului, fiind posibil deci ca, prin reducerea minimului special prevăzut de lege, cu respectarea exigențelor legale, pedeapsa aplicată rezultată să fie închisoarea pentru o perioadă mai mică de un

an. Aceste condiții configurează, împreună, o circumstanță specifică, nouă, considerată de legiuitor adecvată pentru o cât mai precisă identificare a acelor cazuri sancționabile sub aspectul nedemnității în profesia de avocat.

38. Cu privire la principiul calității legii, pretins încălcat în prezenta cauză, Curtea Constituțională a dezvoltat o vastă jurisprudență. Sintetizând această jurisprudență, Curtea a reținut, în Decizia nr. 193 din 6 aprilie 2022, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 370 din 14 aprilie 2022, paragrafele 23 și 24, că principiul legalității presupune existența unor norme de drept intern suficient de accesibile, precise și previzibile în aplicarea lor, conducând la caracterul de *lex certa* al normei (a se vedea, în acest sens, spre exemplu, Decizia nr. 189 din 2 martie 2006, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 307 din 5 aprilie 2006, sau Decizia nr. 26 din 18 ianuarie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 116 din 15 februarie 2012). Legiuitorului îi revine obligația ca în actul de legiferare, indiferent de domeniul în care își exercită această competență constituțională, să dea dovadă de o atenție sporită în respectarea acestor cerințe, concretizate în claritatea, precizia și predictibilitatea legii (a se vedea Decizia nr. 845 din 18 noiembrie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 500 din 13 mai 2021, paragraful 92).

39. Curtea a stabilit că cerința de claritate a legii vizează caracterul neechivoc al obiectului reglementării, cea de precizie se referă la exactitatea soluției legislative alese și a limbajului folosit, în timp ce predictibilitatea/previzibilitatea legii privește scopul și consecințele pe care le antrenează (Decizia nr. 183 din 2 aprilie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 381 din 22 mai 2014, paragraful 23). Totodată, Curtea a invocat și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, potrivit căreia semnificația noțiunii de previzibilitate depinde în mare măsură de contextul textului despre care este vorba, de domeniul pe care îl acoperă, precum și de numărul și calitatea destinatarilor săi (Hotărârea din 24 mai 2007, pronunțată în *Cauza Dragotoniu și Militaru-Pidhorni împotriva României*, paragraful 35, și Hotărârea din 20 ianuarie 2009, pronunțată în *Cauza Sud Fondi S.R.L. și alții împotriva Italiei*, paragraful 109). În concret, cetățeanul trebuie să dispună de informații suficiente asupra normelor juridice aplicabile într-un caz dat și să fie capabil să prevadă, într-o măsură rezonabilă, consecințele care pot apărea dintr-un act determinat (Hotărârea din 26 aprilie 1979, pronunțată în *Cauza Sunday Times împotriva Regatului Unit*) (a se vedea Decizia nr. 772 din 15 decembrie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 315 din 3 mai 2017, paragrafele 22 și 23).

40. Aplicând la prezenta cauză considerentele jurisprudențiale de principiu mai sus expuse, Curtea constată că soluția legislativă criticată este redată în limbaj și stil juridic specific normativ, concis, sobru, clar și precis, fără pasaje obscure sau termeni nedefiniți, astfel că destinatarii normei sunt în măsură să își prefigureze și să își adapteze conduita pentru a evita consecințele nerespectării ei, cu atât mai mult cu cât destinatarii normei sunt chiar avocații, categorie profesională prin definiție specializată în domeniul juridic. În consecință, prima critică de neconstituționalitate, referitoare la încălcarea principiului securității juridice și al calității legii, cu referire specială la exigențele de accesibilitate, claritate și predictibilitate a legii, principii derivate din principiul legalității consacrat de art. 1 alin. (5) din Constituție, nu poate fi reținută.

41. A doua critică de neconstituționalitate are în vedere insuficiența soluției normative adoptate, care, în opinia autorilor sesizării, nu este aptă să garanteze îndeajuns principiul demnității și onoarei profesiei de avocat deoarece, pe de o parte, nu include o serie de alte infracțiuni care, prin natura lor, afectează integritatea și prestigiul profesiei de avocat și, pe de

altă parte, nu operează nicio distincție cu privire la condamnările pentru care se dispune suspendarea executării sub supraveghere.

42. În examinarea acestor critici, Curtea reține că, în reglementarea criteriului de verificare a demnității avocatului, legiuitorul a luat în considerare o serie de elemente cuantificabile, certe, printre acestea figurând și o listă exhaustivă a anumitor categorii de infracțiuni, determinate în funcție de valoarea socială principală protejată, astfel: 1) infracțiuni contra vieții — reglementate în art. 188—192 ale cap. I din titlul I din Partea specială a Codului penal; 2) infracțiuni contra patrimoniului — cuprinse la art. 228—256¹ și care formează titlul II al Părții speciale a Codului penal; 3) infracțiuni contra înfăptuirii justiției — reglementate în art. 266—288 și care formează titlul IV al Părții speciale din Codul penal; 4) infracțiuni de corupție sau de serviciu — stabilite la art. 289—309 și care formează titlul V al Părții speciale din Codul penal; 5) infracțiuni de fals — reglementate la art. 310—328 din titlul VI al Părții speciale din Codul penal; 6) infracțiuni care aduc atingere unor relații privind conviețuirea socială — cuprinse la art. 367—384 și care formează titlul VIII din Partea specială a Codului penal; 7) infracțiuni contra securității naționale — care formează titlul X din Partea specială a Codului penal și sunt enumerate la art. 394—412; 8) infracțiuni de genocid, contra umanității și de război — cuprinse la art. 438—445 și care formează titlul XII din Partea specială a Codului penal.

43. Însumate, infracțiunile menționate drept element component al indicatorilor de evaluare a nedemnității în profesia de avocat reprezintă mai mult de jumătate din totalitatea infracțiunilor reglementate în Partea specială a Codului penal, ceea ce exprimă voința legiuitorului de a include o paletă cât mai largă de valori și relații sociale protejate din perspectiva respectării principiului demnității și onoarei profesiei de avocat. Faptul că această listă nu cuprinde toate infracțiunile prevăzute în Codul penal sau că lipsesc unele infracțiuni contra persoanei, cum sunt cele contra libertății persoanei, contra libertății și integrității sexuale sau cele referitoare la traficul și exploatarea persoanelor vulnerabile — menționate expres în motivarea autorilor sesizării —, nu poate avea semnificația slăbirii sistemului de garanții menit să asigure moralitatea și probitatea profesională pentru membrii baroului, în condițiile în care infracțiunile vizate în acest sens acoperă integral 7 din cele 12 titluri ale Părții speciale, precum și, parțial, titlul I al aceleiași Părți speciale din Codul penal.

44. Selectarea acelor infracțiuni de natură să afecteze integritatea și prestigiul profesiei de avocat reprezintă rezultatul opțiunii legiuitorului, manifestată în cadrul marjei sale de apreciere cu privire la politica penală a statului, în acord cu rolul său constituțional de unică autoritate legiuitoare a țării. Desigur că, în procesul de stabilire a infracțiunilor care, prin gradul de pericol social și valoarea socială protejată, au aptitudinea de a atinge principiile demnității și onoarei profesiei de avocat, legiuitorul trebuie să țină seama de finalitatea urmărită, aceea de a spori garanțiile și gradul de încredere a justițiabililor în probitatea morală a avocatului, în condițiile în care, de principiu, dar și din punct de vedere legal, avocatul este obligat să se abțină de la comiterea unor fapte antisociale care ar arunca asupra sa o lumină negativă (a se vedea, în acest sens, Decizia nr. 629 din 27 octombrie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 36 din 12 ianuarie 2017, paragraful 22, Decizia nr. 225 din 4 aprilie 2017, precitată, paragraful 29, sau Decizia nr. 592 din 8 octombrie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 310 din 14 aprilie 2020, paragraful 26). Față de misiunea sa de a promova și apăra drepturile, libertățile și interesele legitime ale omului, avocatul, prin întreaga sa conduită, trebuie să corespundă unui înalt standard de integritate. Însă, în pofida acestui deziderat,

legiuitorului nu s-ar putea raporta, în stabilirea acelor infracțiuni, la toate infracțiunile prevăzute în Codul penal sau în alte legi penale. În acest sens, Curtea Constituțională a remarcat tocmai consecințele excesiv de severe create în urma eliminării sintagmei „*de natură să aducă atingere prestigiului profesiei*” din cuprinsul art. 14 lit. a) din Legea nr. 51/1995 și a aplicării acestui text fără niciun fel de distincție, astfel deschizându-se posibilitatea excluderii din profesie în urma evaluării ca nedemn a oricărui avocat condamnat definitiv prin hotărâre judecătorească la pedeapsa cu închisoarea pentru săvârșirea cu intenție a oricărei infracțiuni, fără ca aceasta să fie rațiunea și scopul soluției de neconstituționalitate pronunțate prin Decizia nr. 225 din 4 aprilie 2017. Curtea a arătat că o astfel de situație ar fi aplicabilă exclusiv avocaților și ar fi vădit inechitabilă prin comparație cu alte categorii profesionale, cu privire la care legea configurează doar anumite infracțiuni considerate de natură să aducă atingere prestigiului profesiei (paragrafele 19 și 23 din Decizia nr. 230 din 28 aprilie 2022).

45. Nici lipsa precizării modalității de individualizare a pedepsei constând în condamnarea la închisoarea de cel puțin un an, stabilită de instanță (cu executare sau cu suspendare executării sub supraveghere, menționate de autorii obiecției), nu poate fi considerată o lipsă de exigență a legiuitorului de natură să vulnerabilizeze standardul de integritate impus avocaților.

46. Cu prilejul soluționării unei obiecții de neconstituționalitate vizând controlul de constituționalitate înainte de promulgare a unei legi de modificare și completare a Legii notarilor publici și a activității notariale nr. 36/1995, Curtea Constituțională a constatat că dispoziția legală modificatoare, care prevedea pierderea calității de notar public doar în situația în care prin hotărâre judecătorească definitivă s-a dispus condamnarea *cu executare* pentru săvârșirea unei infracțiuni de serviciu, era viciată dintr-o dublă perspectivă: a) prin eliminarea, față de soluția legislativă în vigoare, a infracțiunilor săvârșite cu intenție, inclusiv a celor de corupție, ceea ce afectează principiul statului de drept, și b) prin excluderea de la incidența normei a ipotezei condamnării definitive a notarului public la o pedeapsă privativă de libertate pentru care instanța dispune *suspendarea executării pedepsei sub supraveghere*, ceea ce afectează, în plus, și principiul egalității în drepturi. Curtea a arătat că este neconstituțională distincția indirectă operată de lege în cadrul aceleiași categorii de persoane — notari publici împotriva cărora a fost pronunțată o hotărâre judecătorească definitivă de condamnare la o pedeapsă privativă de libertate, în funcție de modalitatea de executare a pedepsei, respectiv dacă pedeapsa este executată în regim de detenție sau dacă instanța a dispus suspendarea executării pedepsei sub supraveghere. Aceasta deoarece suspendarea executării pedepsei sub supraveghere este o instituție complementară menită să întregască posibilitățile pe care legea le dă instanței judecătorești pentru realizarea individualizării pedepsei. Fiind consecința unei condamnări, aceasta își păstrează însă caracterul de măsură coercitivă penală, caracter care constă în obligația impusă celui condamnat de a avea o bună conduită pe durata termenului de supraveghere și de a se abține de la săvârșirea unei noi infracțiuni. Așa fiind, suspendarea executării pedepsei sub supraveghere are caracterul juridic de mijloc de individualizare a executării pedepsei și funcționează ca o măsură judiciară (substitutiv de pedeapsă) de a cărei respectare depinde stingerea executării. Curtea a arătat că modificarea adusă Legii notarilor publici și a activității notariale nr. 36/1995 stabilește un tratament juridic diferit unor persoane aflate în aceeași situație juridică, criteriul de distincție fiind unul care, deși poate fi calificat ca fiind obiectiv, nu este și rezonabil, întrucât [...] prin el însuși nu poate justifica pierderea integrității, ca valoare protejată de normele în discuție. Numai condamnarea este cea care

determină schimbarea situației juridice a persoanei care exercită autoritatea publică și o descalifică pe aceasta din punct de vedere legal și moral pentru ocuparea funcției în care a fost investită. Prezumția de nevinovăție, de bună-credință și de loialitate a acesteia au fost desființate ca efect al hotărârii definitive de condamnare, astfel încât, *indiferent de modul de executare a pedepsei, unei astfel de persoane nu i se mai poate încredința de către stat exercițiul autorității publice, întrucât, prin condamnarea penală, persoana pierde legitimitatea și încetează de a mai fi în acord cu interesele generale pe care este obligată să le protejeze, potrivit legii* (a se vedea, în acest sens, Decizia nr. 582 din 20 iulie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 731 din 21 septembrie 2016, paragraful 51 și următoarele).

47. Așadar, suspendarea executării pedepsei sub supraveghere reprezintă doar un mijloc de individualizare judiciară a executării unei pedepse de condamnare la pedeapsa cu închisoarea (pedeapsă privativă de libertate), ceea ce implică, intrinsec, pronunțarea unei hotărâri judecătorești definitive *de condamnare*, ceea ce dispune chiar textul criticat în prezenta cauză, fără a opera vreo distincție cu privire la modalitatea de executare a respectivei pedepse. De altfel, potrivit art. 396 alin. (1) din Codul de procedură penală, soluțiile pe care le poate pronunța instanța în rezolvarea acțiunii penale, ca modalități de individualizare a pedepsei, sunt condamnarea, renunțarea la aplicarea pedepsei, amânarea aplicării pedepsei, achitarea sau încetarea procesului penal [art. 396 alin. (1) din Codul de procedură penală], ceea ce înseamnă că și suspendarea executării pedepsei sub supraveghere reprezintă, în esență, tot o soluție de condamnare la o pedeapsă cu închisoarea, însă individualizată printr-o modalitate diferită de executare decât cea în regim de detenție, fiind executată în libertate, însă sub supraveghere și cu respectarea anumitor obligații prevăzute de lege, pe perioada termenului de supraveghere. De altfel, această modalitate de individualizare a executării pedepsei nu se poate aplica decât în condițiile prevăzute de art. 91 din Codul penal, una dintre ele constând în aceea că pedeapsa aplicată, inclusiv în caz de concurs de infracțiuni, este închisoarea de cel mult 3 ani.

48. Dincolo de lipsa distincției mai sus analizate, pe care autorii prezentei obiecții o consideră neconstituțională sub aspectul afectării principiului demnității și prestigiului profesiei de avocat și care, dimpotrivă, potrivit jurisprudenței Curții mai sus indicate, servește chiar garanțiilor de integritate morală și profesională, pe de o parte, dar și de egalitate între persoane aflate în aceeași situație juridică, pe de altă parte, trebuie subliniat că, de principiu, constatarea ilicitului penal printr-o hotărâre judecătorească definitivă înlătură prezumția de nevinovăție a persoanei acuzate și o plasează prin ea însăși în afara cadrului legal de exercitare a unei funcții publice sau de autoritate publică (Decizia nr. 582 din 20 iulie 2016, precitată, paragraful 52). Chiar dacă avocatura este o profesie liberală și independentă, aceste considerente sunt pe deplin aplicabile și acestei profesii, deoarece avocații își asumă nu doar rolul de a promova și apăra drepturile și interesele individuale, dar și rolul social de formatori și modele în societate, astfel că orice hotărâre judecătorească definitivă de condamnare la pedeapsa închisorii de cel puțin un an, indiferent de modalitatea individualizată de executare a pedepsei, este aptă să constituie un criteriu obiectiv și rezonabil în aprecierea standardului de integritate morală și profesională.

49. În sfârșit, Curtea observă că unica normă de referință invocată în susținerea obiecției de neconstituționalitate este cea cuprinsă în art. 1 alin. (5) din Constituție, fără însă a fi evidențiat modul concret în care textul fundamental este încălcat din perspectiva celei de-a doua critici de neconstituționalitate, care vizează afectarea principiului demnității și onoarei profesiei de

avocat. Or, Curtea nu se poate substitui autorului unei sesizări de neconstituționalitate în formularea sau complinirea criticilor de neconstituționalitate.

50. În concluzie, a doua critică de neconstituționalitate exprimă, în realitate, nemulțumirea autorilor sesizării față de opțiunea legiuitorului pentru soluția legislativă reglementată la art. I din legea examinată, soluție considerată nesatisfăcătoare prin comparație cu o alta, indicată de aceiași autori. Or, în

procesul de legiferare, Parlamentul este suveran să adopte, prin vot, o anumită soluție legislativă, singura limitare a opțiunii sale constând în obligația respectării normelor și principiilor fundamentale, fără, deci, ca oportunitatea respectivei soluții legislative să poată constitui obiect al controlului de constituționalitate. Dispozițiile legii criticate sunt, însă, constituționale, prin raportare la criticile de neconstituționalitate formulate în prezenta cauză.

51. Pentru considerentele arătate, în temeiul art. 146 lit. a) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 11 alin. (1) lit. A.a), al art. 15 alin. (1) și al art. 18 alin. (2) din Legea nr. 47/1992, cu majoritate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, obiecția de neconstituționalitate formulată de 53 de deputați și constată că dispozițiile Legii privind modificarea art. 14 lit. a) din Legea nr. 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Președintelui României și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 23 noiembrie 2022.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

MARIAN ENACHE

Magistrat-asistent-șef,
Claudia-Margareta Krupenschi
